

अपस्मार आणि गर्भावस्था

आपण हे माहित करून घ्यावे:

अपस्मार (आकडी /मिर्गी येणे) हा त्रास असलेल्या महिलांनाही सुखद गर्भावस्थेचा अनुभव घेता येतो. अपस्मार आणि त्यासाठीचीही औषधे यामुळे गर्भधारणा होणे थोडे कठीण असते. अपस्मार आणि त्यावरील औषधे यामुळे त्याचे व्यवस्थापनही गुंतागुंतीचे असते . गर्भावस्थेत आकडी येण्याच्या प्रमाणात वाढ किंवा घट येऊ शकते. डॉक्टरांच्या सल्ल्याने नीट काळजी घेतल्यास गर्भवती महिला आणि अर्भकास असलेले धोके टाळता येतात.

अपस्मारच्या गर्भावस्थेवर काय परिणाम होतो ?

- गर्भावस्थेत आकडी आल्यास गर्भवती महिलेस अर्भकास ऑक्सीजनचा पुरवठा कमी पडू शकतो . त्यामुळे त्याच्या मेंदूस किंवा अवयवांस हानी होऊ शकते. आकडीमुळे मुदतपूर्व कळा येणे मुदतपूर्व बालक जन्मणे किंवा गर्भपात होणे असेही परिणाम होऊ शकतात.
- अपस्मारच्या औषधांमुळे बालकांस जन्मतःच काही दोष असू शकतात.
- गर्भावस्थेत त्या महिलेच्या शरीराकडून अपस्मारच्या औषधांना वेगळा प्रतिसाद दिला जाऊ शकतो. औषध शरीरात न राहिल्यास आकडीचा धोका वाढतो त्यामुळे डोसचे प्रमाण अनेक वेळांत बदलावे लागते.

गर्भावस्थेत बालकाच्या निकोप वाढीसाठी काय करतात. ?

नियमितपणे सोनोग्राफी चिकित्सा केल्याने बाळाच्या वाढीवर नीट लक्ष ठेवता येते . बाळाच्या मेंदूची आणि चेतासंस्थेची वाढ व्यवस्थित होणे आवश्यक असते.

प्रसूतीच्या कळा येत असतांना आकडी आल्यास काय होऊ शकते. ?

प्रसूतीच्या कळा येत असतांना किंवा प्रसूतीवेळी आकडी आल्यास महिलेस सलाईन मधून आकडीविरोधी औषधे दिली जातात. त्यामुळे बाळजन्मल्यावर सामान्य परिस्थितीपेक्षा अधिक काळ झोपून राहू शकते. बाळावर औषधाचा कोणताही दुष्परिणाम होऊ नये यासाठी अगदी बारीक लक्ष ठेवले जाते.

बाळांस स्तनपान देणे सुरक्षित आहे का ?

अपस्मारच्या काही औषधांचे स्तन्यातूनही उत्सर्जन होते . त्यामुळे ती बाळाच्याही शरीरात जाऊ शकतात. त्याने बाळ सामान्य काळापेक्षा अधिक झोपू शकते. स्तन्यामुळे बालकांस संसर्गापासून संरक्षण मिळते त्याचबरोबर त्याच्या आकलन क्षमतेचा विकास होतो, त्यामुळे अपस्मारची औषधे सुरु असली तरी हे फायदे विचारात घेतले जातात.

गर्भावस्थेत आपण कशी काळजी घ्यावी. ?

- दररोज नियमितपणे ठराविक वेळीच अपस्मारची औषधे घ्यावी- औषध घेणे टाळू नये. औषधाचा बिनचूक वापर केल्याने गर्भावस्थेत आकडी येण्याचा धोका टाळू शकतो.
- फोलिक ॲसिड आणि प्रसूतीपूर्व जीवनसत्वांचा वापर डॉक्टरांच्या सूचनेनुसार करावा. अपस्मारच्या औषधांमुळे महिलेच्या शरीरातील फोलिक ॲसिडचे प्रमाण कमी होऊ शकते. फोलिक ॲसिडमुळे जन्मतःच येणारी व्यंग येण्याचा धोका कमी होतो. गर्भावस्थेच्या पहिल्या तीन महिन्यात फोलिक ॲसिडची मात्रा मोठी असावी.
- नियमितपणे रक्ततपासणी होणे आवश्यक- नियमित रक्ततपासणीमुळे अपस्मारची औषधे किती प्रमाणात घ्यायची हे डॉक्टरांना ठरविता येते. योग्य प्रमाणात औषधे घेतल्यामुळे आकडीचा आणि बाळांस जन्मःताच व्यंग येण्याचा धोका टाळता येऊ शकतो. गर्भावस्थेत वरचेवर औषधाची मात्रा बदलावी लागू शकते.
- मद्यपान व मादक पदार्थांचे सेवन करू नये- मद्यपान वा मादक पदार्थांच्या सेवनाने बाळांस धोका होऊ शकतो आणि महिलेस आकडी येण्याचा धोका वाढतो.
- भरपूर विश्रांती घ्यावी- झोप न झाल्यास आकडीचा धोका वाढतो. थकवा वाटल्यास थोड्या थोड्या वेळाची झोप घ्यावी.

- गर्भावस्थेत तणावाचे व्यवस्थापन करावे- तणावामुळे आकडी येऊ शकते. ध्यान करावे. प्रसूतीपूर्व योगासने किंवा इतर कोणताही उपाय करावा, ज्याने तणाव कमी होतात.

पुढील बाबी कटाक्षाने लक्षात ठेवा-

- गर्भधारणा होण्यापूर्वीच डॉक्टरांचा सल्ला घ्या. नियमित तपासणीसाठी जा. आणि रक्तातील अपस्मारविरोधी औषधांची पातळी गर्भावस्थेत योग्य प्रमाणात आहे किंवा कसे याची तपासणी करा.
- वेळच्यावेळी योग्य औषधे घेणे पुरेशी विश्रांती व झोप घेणे या गोष्टी अत्यंत महत्वाच्या आहेत.
- योग्य आहार आणि योग्य वजनवाढ - जीवनसत्वांचा आणि फोलेट्सचा योग्य मात्रेत गर्भावस्थेपूर्वी, गर्भावस्थेत व त्यानंतर होणे, याकडे लक्ष द्या.
- धूम्रपान, मद्यपान आणि कॅफीनचा वापर टाळणे हे सर्वच गर्भवती महिलांसाठी गरजेचे आहे.
- या सर्व बाबी विचारात घेऊन अपस्मारचा आजार असलेल्या महिलांनाही आरोग्यपूर्ण गर्भावस्थेचा आनंद घेता येईल.

Reference:

Micromedex's Care Notes System Online 2.0